

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

Helyben: negyedévre 3 kor. — egész évre 12 kor.
Vidéken: negyedévre 5 kor. — egész évre 20 kor.

Felelős szerkesztő és lapkiadótulajdonos:

LÁSZLÓ JÓZSEF.

— Egyesszám ára 4 fillér. —

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Csapó-utca. — Telefon 275.

TOLLHEGYEN.

— július 3.

(A sötét főváros.) Szaporodnak a sztrájkok, ezek között legfélelmezbet az aratómunkásoké volt, de — hála a magyar nép józan eszének és a kormány előrelátó intézkedéseinek — a nemzet vagyonában nagyobb kárt nem okozhattak. — Wekerle szavai szerint a bukott régi rendszernek teljesítik „az előre ekszkomptált szolgálatokat.” — Legjellemzőbb a budapesti gázmunkások hirtelen kiütött sztrájkja. Hirtelen sötétségbe borult a csillogó székesfőváros, katonák helyettesítik a szakbéli munkásokat. Ez a sötétség sem egyéb, mint folytatása amaz éjszakának, melyet a rövidesen eltakarodott abszolútizmus zudított a nemzetre.

(Barabás ur.) Barabás Béla ur leverte Tisza Kálmánt Nagyváradon — a nélkül, hogy akarta volna. A delegációban leszavazta a pártját — a nélkül, hogy akarta volna. A mandátumáról való lemondással elkészült — a nélkül, hogy a pártja akarta volna. Aradot megtartotta — a nélkül, hogy akarta volna. A VII kerületben újra megválasztják — a nélkül, hogy akarta volna. Hej beh furesán áll akarat dolgában ez az ur! — Megcáfolja Arany Jánost, aki szerint pedig „az erő — akarat.” Barabás urnak ereje — ugylátszik — az akaratlanságban rejlik.

(Polit) Polit ur vágta valamikor a magyar nemzet fejéhez, hogy „találkozunk még Filippinél!” Azé hiszi, hogy már itt van Filippi, azért tartott ma a képviselőházban a magyar állameszmét támadó beszédet. — Bánffy kellene a semmire sem jó kompánia nyakába. — Vagy a kanc ukáról ábrándoznak? Ekkor sülné még ki, hogy a Filippiről povedáló Polit uram filippikája milyen rossz politika!

Magyar sikerek.

— július 3.

Magyarország mértföldjáró léptekkel halad előre a sikerek útján. Ha így halad tovább, a külföld tudomást vesz végre arról, hogy van magyar kereskedelem, ipar és mezőgazdaság s ha ezt tudomásul veszi, nyugodtak lehetünk, mert elfognak mulni a közjogi tévedések, amelyek révén a külföld annyiszor kebelezeit be bennünket Ausztriába. A napokban elhunyt Lustkandl ur nyugtalanul forgolódik majd sirjában, Magyarország — Hongrie lesz a külföld előtt és nem Autriche!

Magyarország új sikereinek fókuszai a milánói és bukaresti kiállítások. A milánói nemzetközi kiállításon olyan nagyjelentőségű sikere volt a magyar osztálynak, hogy az Itáliába zarándokoló Európa, Amerika és a többi világreszek oda voltak a csodálkozástól. Képzelték össze a nemes eszme áldozati oltárának köveit.

Félő volt, hogy az újvilág vad barcosainak kulissza-tombolása túl fogja harsogni a fehérarcú leányok hymnusának szelid akkordjait; félő volt, hogy a szemfényvesztés óriási víviámpáiban elvész a vallás és művészszeretlet tüzeiben gyújtott fákllya lobogása!

De nem úgy történt. S azoknak, a kiknek köszönhető, hogy nem úgy történt — azokhoz szóljon ez a néhány hálás sor. Nekik ugyan — kik az első hívó szóra készek voltak egy saison-késelt hangverseny erkölcsi kockázatát magukra vállalni — nekik, a szereplőknek alig lehet méltóbb elismerést juttatni ama riadalmas tapsoknál, melyekben ugyancsak bőven részük valse, de együttes diadaluk, a jó ügynek ily fényes sikere megérdemli, hogy még egyszer viszatérjünk a görög kath. templomalap hangversenyére és futólagos analysis útján ismerjük meg a diadal értékét.

Minden hasonlónál érthetőbben beszélnek a számadatok.

A hangversenyt 300—350 hallgató élvezte, rendkívül figyelmes magatartásával igazolva azt, hogy tényleg élvezti és nemcsak mimeli a gyönyörködést, — a tiszta bevétel pedig 300 koronánál is több.

Ily fényes erkölcsi és anyagi siker majdnem példátlan az évad derekán is és ha a kedvezőtlen időponthoz hozzászámítjuk az amerikai cirkusz alteráló versengését is — bátran mondható, hogy a vasárnapi hangverseny művészi szempont és eredmény tekintetében páratlanul áll a debreceni hangversenyek evkönyveiben.

És bizony merjük mondani, hogy az a 300 hallgató, ki eljött hozzánk, hogy közösen támogassuk a jó ügyet — azoknak sokáig kedves emlékében fog élni a hangverseny s annak minden egyes száma, melyekre a szereplők mindegyike legjobb tudását, a művészi odaadás legintenzívebb melegét árasztá.

Mily gyönyörködtető, mily felséges vala Zivuska Irén eszményileg tökéletes Noszeda-

hető, hogy volt is fejtörés a csodálkozó külföldiek között: vajjon hova is tegyék geográfiai és nemzetpolitikai ismereteikben ezt a furcsa nevű országot, amelynek olyan gyönyörű kiállítása van?

A közelmúlt orosz-japán háboruban a japán vitézségnek s a japán faji erényeknek hirtelen felismerése hatott csak a szenzációnak olyan erejével, mint a magyar ipari és mezőgazdasági produktivitásnak ez a fölfedezése.

A magyar iparnak, kereskedelemnek és mezőgazdaságnak e sikerére ráduplázott a bukaresti kiállításon aratott siker. A bukaresti kiállítás nemzeti jellegű kiállítás, de a román kormány a kiállításra meghívta azokat az országokat is, amelyeknek nagy az exportjuk Romániába. A meghívottak közt voltak elsősorban Magyarország és Ausztria. A közösség tehát ide is elkísért bennünket az osztrákokkal. Hanem a kiállítás maga ezuttal nem volt közös ügy.

A magyar ipar és kereskedelem vezető férfiainak nagy feladat jutott osztályrészükkül. Leverni az osztrákot, a nagy ellenséget nem a közjogi tusakodás, nem is a stratégiai tudomány, hanem az ipari és kereskedelmi előrehaladottság és munka fegyvereivel. Nagy feladat volt ez, mert Románia nem az a talaj, ahol a magyar törek-

Mulandóság.

(Szonett)

Mi fájó, bus dolog, hogy a világon
Minden mulandó, semmi sem örök;
Maholnap itt hagy már az ifjuságom,
Ábrándot, álmod többé nem szövök . . .

De míg az ifjuságot tűnni látom
S apró kalandok, édes örömök,
Mint tört hajók a zúgó Óceánon,
Remegve úsznak könnyeim között:

Szamedbe nézek, ifjuságom álma
S a pillanat mélyére nézve — látva, —
A muló dal megvénuil ajkamon . . .

Mert érzem azt, hogy minden röpke évvel
A szent tüzeknek egész raja vész el
Kettőnk szivéből, édes angyalom!

Szunyogh Barna.

A jótékonyosság oltaránál.

A görög kath. templomalap hangversenye.

Erdekes vetekedést fejlesztett ki a mult hét. Küzdelemre kelt a művészet köntösében megjelenő jótékonyosság a hangos reklámmal dolgozó amerikai élelmességgel.

A város egyik végén a pampas k indiánusai fejték ki káprázatos színjátékukat, a város másik végén puha női kezek hordoz-

véseknek a legkisebb kedvezést is nyujtanak s ahol a versenyben a rokonszenv bennünket illethe. Luéger ur, a mi csufszájú és mocskolódó ellenségünk pedig alattomos kirándulással is gondoskodott arról, hogy a románok nem létező rokonszenv irányunkban még lejjebb szálljon a fagypontra.

Es hiába ennek, hiába mindennek, a magyar osztálynak a bukaresti kiállításán rendkívüli sikere volt. Leverte az osztrák pavillont s mi sikereink jegyzékét tehát megtoldhatjuk a ránk nézve legfontosabb passzussal, mert itt az ellenségünkkel számultunk le egyuttal.

A magyar kiállítások sikere örömmel tölti el a szívünket és bizakodó reménységgel tölt el bennünket, mert e sikerek nem illuzorius és csillogó, ideális jelentőségű körülményeken nyugosznak, hanem reális tényeken. Bizva bizurk jövendőnkben, mert olyan alapozó munkát láturk, amelyen nem épülhet fel más, mint a független, erős, gazdag Magyarország. Ez az út a boldogulás útja. Sic itur ad astra!

Országgyűlés.

A képviselőház ülése.

(Saját tudósítónktól.)

Budapest, július 3.

Justh Gyula elnök megnyitja az ülést és hitelesíti a mult ülés jegyzőkönyvét. — Ezután megteszi az elnöki előterjesztéseket. Bemutatja az újonnan megválasztott képviselők megbízó levelét és bejelenti Szederkényi Nándor valamint Kállay Ubul főispáná töréni kinevezését. Jelenti, hogy több képviselő szabadságot kért.

A Ház a kért szabadságot megadja. **Elnök** jelenti, hogy több képviselő megválasztása óta 30 nap eittelt s ezeket a képviselőket végleg igazoltaknak jelenti ki.

A Ház tudomásul veszi. **Elnök** jelenti, hogy több képviselő mandátuma ellen petíciót nyujtottak be s ezeket a nem igazolt képviselők között fogják nyilvántartani.

dalba, mily magával ragadó Dalila epedése! Mily tömören esendült fel gyönyörű áltja a dallamos részeknél a mély ibolyaszín lelketaltató melegében és hogy viharzott fel a kitörő vágy, midőn a szenvedély magasracsapó hullámverését ábrázolá! Mily csodálatosan érzékeny psyché rejlett deklamáló és mégis nemesen hajlékony, választékos pathosában, melyben helyes hangot talált egy gazdag érzelemvilág minden mozzanata!

Es hogy tobzódott a keserűség heves küzdelmében Padolszky Margit hegedűje, midőn Goldmarknak tragikus h-moll sonátáját játszotta volt! Mikép kerülhetnek egy fakadó leányzav sötétjébe a keservek, a gyötrelmek, a vergődésnek eme megdöbentő kifejezései?! Es honnan vette elő az Appassionata komor hangulatának színeit, a hol hirtelen átmenetben csap át a szenvedélynek egek ostromló lobogása a lethargia fénytelen tépelődésébe, hogy nehéz, lelketrablóan panaszos sóhajokkal oldódjék fel a lemondás elfuló nyugalmaiban?!

Erezte ama fiatal leány maga felett a Genius szárnyalását? Mi éreztük!

Es mily gyönyörű látvány vala a bájos Alkestis, a szőkefürtű, göröggrúds Rákos Alice megjelenése. A köröngörög ovális oival hálálta meg a szeméremlyreit is. Hát még mikor megnyitá a kezét és lágyan ringató, dallamos orgonumával ecsetelé a nőiség eszményképeinek, Alkestisnek önfeláldozó halálszántását!

Trivialitás lenne azt mondani, hogy szépen szerepelt. Nem szavalt; — a mit el-

Bemutatja az elnök a vármegyék kérvényét a Fejérváry kormány vád alá helyezése iránt.

Maderász József: Nagyon helyes. (Zaj.)

Buza Barna, Molnár Márton, Goldis László, dr. Horváth József (nagyvázsonyi) mint bíráló bizottsági tagok letesznek az esküt.

Zakariás János a kérvényi bizottság eladója jelentést tesz a kérvények tárgyalásáról. Azokra a kérvényekre vonatkozólag a melyek a Fejérváry kormány vád alá helyezését javasolják, határozati javaslatot terjeszt be, a melyben a kérvényeknek az igazságügyi bizottsághoz való átutalását indítványozza.

Elnök megjegyzi, hogy a határozati javaslat csak a kérvények tárgyalásánál terjeszthető be.

Olay Lajos: Miután az ügy sürgős, kéri, hogy a kérvény napirendre tűzése felett még ma határozzanak.

Elnök: Tessék erre vonatkozólag a napirend megállapításánál javaslatot tenni. Jelenti továbbá, hogy a beügyminiszter holnap válaszol Hodzsa Milán interpellációjára.

Bánffy Dezső báró mentelmi bejelentést tesz. A mult országgyűlés nem fejezhette be a december 13-iki események miatt keletkezett mentelmi ügyeket. Ő beszüntető érestitést kapott az ügyességtől, de ezzel az ügy nincs befejezve. Kéri a mentelmi bizottsághoz utasítani. (Helyeslés.)

Elnök: Áttétetik a mentelmi bizottsághoz.

Napirend szerint következik a

bíráknak és ügyészeknek az igazságügyi miniszteriumba való beosztásáról

szóló törvényjavaslat.

Elnök: Az általános tárgyalást megnyitja.

Haviár Dániel az igazságügyi bizottság eladója megindokolja a törvényjavaslatot.

A képviselőház a javaslatot úgy általánosságban, mint részleteiben vita nélkül elfogadja.

Következik a

felirati javaslat.

Ballagi Aladár előadó: a politikai helyzet megmagyarázza a feliratot. Ez nem fejezi egyik pártnak a programját sem, bár a függetlenségi párt, mint többségi párt óhajotta volna, hogy a maga elveit juttassa kifejezésre. Amde belátta a párt, hogy szó-

mondott, azt a többé vissza nem térő attikái fénynapok sugarából lopta ki; — a mit elmondott, az egy most bontakozó női lélek finom elősejtésének, a rhetori taglalásnak remeke volt.

Es méltó társuk, Pintér Lilli! Mily üde verőfényt támasztott maga körül Mendelssohn két művében. Az a mosolygó, derült költészet, az a tündéreklakta regevilág, melyet a szerző megteremtett volt, pajkos elevevességgel kelt életre játéka alatt, mintha tudatos, pajzán visszhangja lenne ama mások, gondosan rejtett mezőnek, melyen a kis művésznőnek joget van mint költőnek is babérokat szednie homlokára.

Azután hallottuk Szilágyi Imrének varázslatosan szép hegedűjét, mely oly édesen dalol, mintha az acélkürt vagy az üveghegedű csábos zengzetét hallanók. Szűkeblü volt; csak 3 apróságot játszott, de azokat subtilis, kecses, stylizált formában. A mily mélyenjáró volt a Tartini Adagio, oly megvesztetően édes Köhlernek egy bagatelleje, melyért Joachim is megirigyelhetné őt.

E gyönyörű keretben hangzott el Békkassy Jenő szerkesztőnek szellemes felolvasása, egy kedves családi jelenet ecsetelve megkapó színekkel, valamint Szunyogh Barnának, a jőnevű fiatal poétának néhány igen értékes, kis keretekben mély érzelmvilágot rajzoló költeménye is.

Drumár János.

vetségben van más pártokkal. Ez a felirat egyébként egy munkaprogram, a mely azt óhajta, hogy tegyük félre a közjogi harcoakat és lépünk az alkotás terére. (Helyeslés.) Elfogadásra ajánlja a feliratot.

Polit Mihály: Mint régi képviselő tanuja volt sok pártalakulásnak. Tanuja volt a hatalmas Deák párt bukásának is, de ilyen átalakulást, mint a mostani még nem látott. Ma a magyar képviselőházban nincs magyar ellenzék. Az egyetlen ellenzék ma a nemzetiségek pártja.

Felkiáltások: Az ellenzék! Nem ellenzék!

Polit: A nemzetiségek tehát fölfognak szólalni a felirati vitában, hogy ellenzéki szerepüket betöltsék, hogy bizonyítsák azt az igazságot, hogy az új korszak nem olyan végzés, mint a milyenek az új korszak emberei látják. Igen, lehet jobb ez az a kor, Magyarországnak lehet jövője, ha meg tudja érteni a demokrácia nagyszerű elveit. Kossuth Lajos is azért volt olyan kétségtelenül nagy bajnoka a szabadságnak, mert szembe mert szállni a középkori Magyarországgal és annak intézményeivel. De Kossuthnak is volt egy nagy tévedése; az, hogy nem foglalkozott a nemzetiségi kérdéssel. Csak élete alkonyán kapta meg lelkét ez az eszme.

Ha az korábban történetelt volna meg, az ő láng elméje bizonyára megtalálta volna a megoldást és akkor nem lett volna polgárháború, nem lett volna orosz beavatkozás. Hol állana ma Magyarország? Itt a Házban azonban még ma is azt a tételt vallják, hogy a nemzetiségi párt, mint olyan, ellenzék a magyar államesszmével. Bánffy Dezső báró ezt külföldi példákkal indokolni is akarta; de ezek a példák nem fedik a helyzetet. A magyar nemzetiségek helyzete ugyanis egészen más, mint a világ többi államában élő nemzetiségeké. De mindjárt azt is mondhatja, hogy például franciaországban, teljesen ellentétben Bánffy állításával, a nemzetiségek még nyelvi tekintetekben is több jogot élveznek, mint a magyar nemzetiségek. — Ezt egy hivatalos francia kiadvánnyal bizonyítja. De ő nem akarja Magyarországot nemzetiségi kantonokkal egységében megbontani. Ez nem volna hazafias szándék, ez bűn volna. Ő csak a nemzetiségi kérdés megoldását szorgalmazza, de Magyarországot nagyinak, szabadnak és egységesnek akarja látni. Hanem hát a nemzetiségek számára megadott szabadságok törvénybe vannak igtatva, ennek az élő törvénynek ignorálását tehát a nemzetiségek el nem tűrhetik. Lukács György és Berzeviczy Albert volt kultuszminiszterek pedig még meg is tetézték a nemzetiségnek sérelmét két drákói rendelkezéssel meg egy törvényjavaslattal. De hát ma már tüzzel-vassal nem lehet ám beolvasztani a nemzetiségeket. A nemzet nagyjai mondták: Nyelvében él a nemzet! Alkalmazzák ezt ránk is, most mi is élni akarunk. (Taps a nemzetiségek közt.) Jó lélekkel tanácsolja a magyaroknak, hogy ne keressék a helyzet megoldását a nemzetiségek letörésében, hanem izekezzenek megértést teremteni azokkal a népekkel, a kik szintén ezer éve lakják ezt a földet és éppen ugy szeretik a hazát mint ők, (Helyeslés és taps minden oldalon) Hígyjék el neki, hogy az erő nem a hatalmaskodásban, hanem, de az egyetértésben van. Magyarország pedig gyöngé. Bizonyítja ezt a külügy, a melyben Montenegró több befolyást gyakorol a dolgokra, mint mi. Hígyjék el, hogy mi is szeretjük ezt a hazát; itt születünk, itt nevedünk, itt nyugosznak szereteteink. Térjünk vissza a régi magyar élethez, a mely nem ismert sovínizmust, és a mely a nem magyar ajku honfitársat nem idegennek, hanem testvérnek tekintette. (Általános helyeslés.) Abban a feliratban, melyet benyujt, ez az eszme van kidomborítva. Fogadják jóindulattal, mert a testvériség eszméjét akarja szolgálni. Benyujtja a javaslatot, kéri felolvasását (taps, helyeslés).

Elnök tíz perc szünetet ad.

(Távirati tudósítás.) Szünet után báró **Bánffy Dezső** szólal fel személyes kérdésben. Erélyesen utasítja vissza Politnak ellene irányzott táma-

dásait s a Ház általános helyeslése mellett lobbantja szemére hazafiatlanságát. **Merei Lajos** a függetlenségipárt nevében szól a felirathoz. Azt elfogadja, azonban hangoztatja pártja nevében az elvek fentartását. **Elnök** erre a felirat tárgyalásának folytatását holnapra halasztja. Végül **Polonyi Dezső** igazságügyminiszter adott megnyugtató választ Kovács Pálnak emely kereskedelmi utazóknak, a vidéki népet kizsákmányoló üzelmek tárgyában, hozzá intézett interpellációjára. Ezzel az ülés 2 óra után véget ért.

A főrendiház ülése.

A főrendiház ma délután Deesewffy Aurél elnöklete alatt ülésezett, amelyen a napirendre áttérve gróf Vigyázó Ferenc felolvasta a főrendek feliratát. Majláth József szerint a főrendi háznak a választói jog kérdésében határozott precíz állást kell elfoglalnia. De, az igazat megvallva, ő bizonyos exclususnak a híve s a vám és kereskedelmi kérdésekben az a véleménye, hogy a gazdáknak határozottan nagy szükségök van a vámközösségre! Ezért a kormány iránt bizalmatlansággal viselte. Ezután dr. Wekerle Sándor miniszterelnök szólalt fel és reflektált a Majláth kijelentéseire.

KÖZIGAZGATÁS.

Városi közgyűlés.

(Az új ref. főgimnázium.)

— Saját tudósítónktól. —

— július 3.

Nyár van, aratási szezon és ilyenkor bajos a közgyűlési terembe csalogatni a bizottsági tagokat. Mégis, ennek dacára a mai közgyűlésre csaknem teljes számmal összegyűltek a városatyák és nemcsak alapos megfontoltsággal határoztak, de viharos vitákat is rendeztek egyes ügyek tárgyalásánál.

Ma az első napon éppen ezért mindössze 8—10 ügydarabot tárgyaltak le csupán és hogyha így folytatódik előreláthatólag eltart három napig a közgyűlés, mert még egész halmaz ügy szerepel a tárgyszorozaton, mely elintézésre vár.

A ma szőnyegre került ügyek közül a legfontosabb volt az ujonnan építendő református főgimnázium építési költségeire az egyházkerületnek benyújtott 400 000 koronás segély kérvénye, mely hatalmas vihart támasztott, hosszantartó vitát provokált a városatyák között. A vita délután öt órától késő estig elhúzódott, amikor szavazásra kerülvén a dolog, végül megszavazták a segélyt.

A közgyűlés első napjáról tudósításunk a következő:

Pont fél 4 órakor nyitotta meg Weszpremy Zoltán főispán a közgyűlést, üdvözlően a megjelent bizottsági tagokat és felhíván érdeklődésüket az ügyek fontosságára nézve.

Első tárgy a polgármesteri jelentés volt. A polgármesteri jelentés megleghangon emlekeztek meg Wolafka Nándorról. A jelentést tudomásul veszik.

A lovaregylet szerződése.

A lovaregylettel kötött szerződés mutatja be Vecsey Imre főjegyző jóváhagyásáig.

Ezzel kapcsolatosan kinos megdöbbenést keltett Dégenfeld József gróf felszólalása. Sajnálattal tapasztalta, hogy az ideai versenyeken egy osztrák indító volt itt, ki nem mint eddig történt magyarul, hanem startnál mindig német szavakat használt. Kérdést is intézett e miatt a lovaregylet titkárához, ki azt a felvilágosítást adta, hogy a lovasok között többen nem tudnak magyarul, ezért indítják utnak a lovakat német szó mellett. Azt hiszi, Bécsben nincsenek figyelemmel a magyar lovasokra. Kéri a tanácsot, hasson oda, hogy ez elő ne fordulhasson.

Juhász Ignác kéri a szerződés felolvasását. Vecsey Imre felolvassa a szerződést.

Simonffy Imre a lovaregylet elnöke azt mondja, hogy a közgyűlés már jóváhagyta a szerződést. (Felkiáltások: Mikor? Nem tudunk róla.)

Vecsey Imre felvilágosítást ad a szerződésre nézve.

Márk Endre a Dégenfeld felszólalása folytán azt kéri, hogy a záradékolásban benne legyen, hogy a startnál is kizárólag csak magyar lehet a „vezényleti nyelv.”

Simonffy Imre hosszadalmasan mentegeti a lovaregyletet.

Jánossy Zoltán ezt a kérdést világosan látja. A szerződés mindaddig nem jogerős, míg az jóváhagyva nincs. Márk Endrétől eltérőleg az: óhajtja, hogy külön pontba foglalassék be, hogy itt Magyarországon csak magyarul lehet vezényelni.

Juhász Ignác neheztelését fejezi ki, mert annak idején nem terjesztették a közgyűlés elé a szerződés pontozatait. Nem szabad megengedni, hogy a mi gyepünkön a lovasverseny vezetése német nyelven történjék.

Varga Lajos dr. a Jánossy indítványán kívül még egy pontot óhajt a szerződésbe bevenni és pedig ez a totalisatór játék korlátozására vonatkozik,

Vecsey Imre a tanács nevében kijelenti, hogy egyetértene a felszólalóval a totalisatór illetőleg, de konkrét indítványt ő sem tudna tenni.

Kovács József polgármester azt hiszi, hogy az, amit Dégenfeld József felhozott, csak efemer dolog. Elég lesz az, ha azt mondjuk ki, tiltakozunk hasonló eset megismétlése ellen. A város kompromittálja magát az al, ha a „debreceni lovaregylet” nek szerződésben köti ki, hogy magyarul vezényeljen. (Elég szégyen, hogy ki kell ezt venni!) Márk Endre, Juhász Ignác, Jánossy Zoltán, Király Gyula felszólalása után Vecsey Imre főjegyző indítványozza, hogy hagyja jóvá a közgyűlés a szerződést azzal a záradékkal, hogy elvárja és megköveteli a lovaregylettől, hogy kizárólag csak a magyar nyelvet fogja használni, ellenkező esetben a szerződést érvénytelennek tekinti.

A közgyűlés Vecsey indítványát elfogadja azzal a pótlással, hogy a jóváhagyási záradékot a lovaregylet külön aláírni tartozik.

A tanács bejelenti, hogy a miniszter e szénzállítás ügyében hozott határozatot jóváhagyta.

A külső gazdasági eseményekre vonatkozó szabályrendeletet a miniszter jóváhagyta.

Tudomásul vették, hogy a főispán ki-nevezte az építési bizottság és a lovatató bizottság tagjait.

A város katonája.

A nagyváradi honvéd hadapród iskolában egy városi alapítványi hely megüresedett. A közgyűlés az alapítványi helyre első helyen Illésy Gyula, másodhelyen Szabó István, harmadik helyen Hegedűs Dezső, negyedik helyen Erdei Fercuc tanulókat ajánlja.

A bölcsészeti tanszék.

A tiszántúli ev. ref. egyházkerület kéri a városi, hogy a már régebben a két bölcsészeti tanszékre megszavazott 10.000 korona járulékot 1906. évtől kezdve folyósítsa.

A közgyűlés kiutalja a 10.000 koronát, ha igazolják, hogy felállították a bölcsészeti tanszékét.

A ref. főgimnázium kérvénye.

Az ev. ref. egyházkerület ujonnan építendő főgimnáziuma építési költségeire 400 000 korona segélyt kér.

Dégenfeld József gróf azt kéri, mit ért a tanács az alatt, hogy a város jogai biztosítsanak, ha megadja a kért segélyt.

Oláh Károly szerint ilyen adománnyal szemben kell a városnak valami jogot biztosítani.

Jánossy Zoltán nem tudja megérteni, hogy most hogy kerül ide az egyház, az iskola közötti jogviszony. Azt indítványozza, hogy az egyházat hagyják ki, de igenis azokért az áldozatokért, melyeket a város hoz, biztosítsanak neki jogokat az iskolában.

Simonffy Imre nem kíván a város által a főgimnáziumra befolyást gyakoroltatni. Kéri az erre vonatkozó pontot kihagyni.

Komlóssy Arthur biztosítani kívánja a város befolyását a főgimnáziumra.

Juhász Ignác a város anyagi helyzetét nem látja olyannak, hogy jelenleg ilyen nagy összeget kiadjon. Indítványozza, vétessek le az ügy a napirendről.

Dégenfeld József gróf arra a vádra, hogy az egyházkerület nem ad, felvilágosításul kijelenti, hogy az egyházkerület mintegy 300 000 koronával járul a gimnázium építéséhez. Nyilvános adakozás útján aligha lehet olyan összeget összehozni, hogy a város adományát mellőzzék.

Juhász Ignác: Adjon Tisza Pista, az gazdag.

Jánossy Zoltán: Nem ad, sohasem adott.

Dégenfeld József gróf: Kérem, nagyon szívesen vesszük Tisza Pista adományát is, csak adjon. — Azt hiszi, elég lesz most azt mondani, megadják a segélyt és megbizzák a tanácsot hogy a feltételekre nézve tárgyaljon az egyházzal, vagy egyházkerülettel. Kéri a 400.000 korona segély megadását.

Jánossy Zoltán Juhász azon érveit cáfolja, hogy a városnak jelenleg nincs pénze ilyen nagy adományt tenni. Fontosabb kérdést ennél nem ösmer.

Ez a város, ha megerőltetésébe kerül is, nem tagadhatja meg ezt az adományt. — Helyesen tette a város, hogy a kath főgimnáziumot olyan nagy összeggel segélyezte. Igaza volt, jól tette. Ha a kálvinista Róma a kath. főgimnáziumra olyan nagy összeget szavazott meg, lehetetlen, hogy a régi iskolájának, a kollegiumnak megtagadja a segélyt.

Kovács József polgármester bárha nem ért egyet teljesen a tanács álláspontjával, arra fog szavazni. Nekünk van ref. gimnáziumunk, most csak új épületről van szó. Ha megszavazzuk az összeget, befolyásunkat biztosítani kell.

Zádor Lajos: Még a helye sincs megállapítva a főgimnáziumnak. — Addig míg a terveket nem látja, nem szavazza meg a segélyt.

Márk Endre felvilágosítást ad a tervekre vonatkozólag.

Juhász Ignác és Jánossy Zoltán újabb felszólalása után elrendeli a szavazást. Először Juhász Ignác napirendről való levétele felett szavaznak.

A halasztási indítvány mellett 49, el-lene 60 szavazott, tehát az indítványt nem fogadták el.

Ezután a tanács határozata felett szavaztak, de ezt megelőzőleg fél óráig tartó vita volt a kérdések feltevése felett, végre is Oláh Károly döntötte el a vitát.

Vihar a szavazásnál.

A tanács javaslata és Márk Endre indítványa felett egyszerre rendelte el elnök a szavazást.

Vecsey Imre olvassa a névsort. Juhász szólni akar, de olyan óriási lármá, zaj keletkezik, hogy nem juthat szóhoz.

Torkaszakadtából kiabál, de szavát nem érteni, az elnök csenget, Juhász az eink elé áll és erős hangon kiáltja:

— Nem tudjuk, mire szavazzunk!

Márk Endre és még többen felállva, hevesen gesztikulálva kiabálják Juhász felé:

— Megkezdtek a szavazást, üljön le! Gáll Ferenc hirtelen ott terem az elnöki emelvény előtt és elkiáltja, ő sem értette a kérdést, nem tudja, mire szavazzon.

Az elnök főispán a csengőt szüntelenül rázza, de a zaj egyre tart, sőt fokozódik Vecsey Imre olvassa a névsort a rettenetes zajban és mikor Bacso Dezső dr. nevét ejti ki, Bacso felugrik, teyereből től. cséért formálva, stentori hangon, hogy a zappillanatra lecsillapul elkiáltja:

— Nem szavazok, nem tudom mire kell szavazni.

Ebben a pillanatban felugrik Juhász Ignác és oda fordulva az ellenzéki városatyákhoz, kiáltja:

— Menjünk ki, ne szavazzunk!

A zaj erre fokozódik, a bizottsági tagok felugrának helyeikről és távozni készülnek.

A főispán hiába rázza a csengőt, a nyugalom, nem áll helyre.

A főispán a nagy zürzavarban felfüggesztette a gyűlést. Az ülés felfüggesztésének tartama alatt egyes csoportok izgatottan tárgyalták a dolgot.

A tárgyalás folytatása.

Végre jó negyed óra elteltével Wesprémy Zoltán főispán újból megnyitotta a gyűlést és a közgyűlés engedelmével megadta a szólás jogát Juhász Ignácnak, ki a kérdés feltevéséhez szól hosszasan.

Márk Endre kijelenti, hogy a békeség kedvéért hozzájárul a kérdésnek oly módon való feltevéséhez, a hogy azt Juhász Ignác indítványozza.

Kőrössi Kálmán dr. szintén a kérdés feltevéséhez szól.

Kovács József polgármester azt állítja, ha Juhász indítványa szerint szavazzanak, szabálytalan és megsemmisíthető.

Magoss György a Juhász indítványa szerint óhajtja a kérdéseket feltenni. Az nem szabálytalan.

Komlóssy Arthur a mellett érvel, hogy a tanács javaslata felett kell szavazni.

Megszavazzák a segélyt.

Végre fél 8 órakor a főispán kibogozza a kérdéseket. Három részre osztja a kérdést. Első kérdés, megszavazzák-e a 400 000 koronát?

A közgyűlés 49 szótöbbséggel megadta a főgimnázium építéséhez a 400 000 korona segélyt.

Második kérdés a tanács javaslata Zádor azon módosításával, hogy az építkezés tekintetében is legyen már befolyása a városnak, elfogadtattott.

Harmadik kérdés: elfogadják-e azt, hogy a javaslatban bent legyen az, hogy az egyház és az egyházkerület közötti jogviszony biztosítsák.

A tanács javaslatának ezt a részét is elfogadták. Végre 8 órakor a főgimnáziumi segély ügye elintéztést nyert.

A főispán a tárgyalást még folytatni akarta.

Komlóssy Arthur kéri, hogy a tárgyalást halasszák holnapra.

Elnök: Csak még a következő tárgyat intézzük el.

A következő tárgy a róm. kath. egyház bizottságának ama kérelme volt, hogy a főgimnázium építésekor megzavazott, de fel nem használt téglamennyiséget adja ki a város.

A kérelmet teljesítik.

Elnök ezután a tárgyalás folytatását holnap délután 3 órára halasztotta.

Egyház és iskola.

Az értesítők.

— július 3.

A tanév befejeztével egymásután jelennek meg a tanévekről szóló beszámolók az értesítők. Eddig a következők küldettek meg lapunknak.

A Svetits-Intézet értesítője. A múlt iskolai évről megjelent az intézet tartalmas

értesítője. Felvételét az intézetbe 607 tanuló, ezek közt volt 376 róm. kath., görög kath. 18, görög keleti 2, evang. reform. 85, ág. evang. 18, izraelita 103. Az intézetben volt csak is magyarul beszélő tanuló 411, továbbá helybeli 491, vidéki 111 tanuló. Az intézetet mérhetetlen gyász érte a lefolyt iskolai évben, ugyanis május hó 22 én meghalt az intézet fennkölt lelke és szava igazgatója Dr. Wolatka Nándor, mely az intézetet méltán bus árvaságra juttatta. Ő volt az intézet létesítője s valóságos lelke. Az intézet kitűnő erővel rendelkezik, s a rendszeret, munkálkodás valóságos mintaképe.

A debreceni Kegyes-Tanítórendi róm. kath. Főgimnázium értesítője. Változatos, érdekes tartalommal jelent meg ez a kitűnően összeállított értesítő, melyet Dr. Jászai Rezső igazgató tett közre. A főgimnáziumnak volt 449 tanulója, ezek közt volt: 213 római kath., 19 gör. kath. 44 evang. református, 6 ág. evang., 137 izraelita. Ezek közt volt 417 magyar, 2 német, csak is magyarul beszélt 356. Debreceni illetőségű volt 298, hajdumegyei 28. Az értesítő tartalmazza az 1905 év nov. 17-én a Csokonai kör ünnepi felolvasó ülésén tartott beszédet Csokonai és Toldy Ferenc címmel Dr. Szűts Istvántól.

A beküldés sorrendjében ösmertetjük röviden a többi értesítőt is.

(+)

IRODALOM.

Régi Okiratok és Levelek Tára.

Dr. Kardos Samu eme kitűnő folyóiratának május-junius havi száma megjelent változatos és érdekes tartalommal. Kiemelendők: Oláh Gábor: Jókai és Debrecen, dr. Lengyel Miklós: Tompa Mihály és Szemere Miklós, dr. Kardos Samu: Ujfalvi Sándor Emlékiratai 1854 és 1855 ből, — című értekezései. Ez a gazdag havi folyóirat továbbá egy szerfelett érdekes adattárt tartalmaz, mely a legizlősebben s legváltozatosabban van összeállítva. Különösen a régi írók és államférfiak levelezése, összeállítva dr. Kardos Samutól szerfelett érdekes; a gyűjtemény Terézianak egy levelét hű másolatban mutatja. Ajánljuk e fontos s oly nagy hézagot betöltő folyóiratot az érdeklődő körök figyelmébe.

Évkönyv. A debreceni kereskedelmi és iparkamara évkönyve megjelent az 1905. évi közgazdasági viszonyairól, melyet Szabó Kálmán elnök és Szávay Gyula titkár adtak ki a kereskedelmi és iparkamara nevében. A kamara munkásságát a közéleti viszonyok ziláltsága mellett ismerteti ez a vaskos könyv terjedelmesen, kimerítően tartalmazva az év lefolyt eseményeit. Érdeklődők bizonyára élvezettel fogják olvasni ezt a nagy szorgalommal összeállított évkönyvet.

Kossuth emléke.

(Egy tanító eszméje.)

A nemzet napszámosai, ezek a tavaszt nevelő szürke, szegény emberek, mi mindent megtesznek ezért a hazáért, ezért a rögös, kemény hazai földért, amelynek népe úgy lenézi, úgy megveti őket lelkes bajnokságukért, páratlan martíromságukért s oly kevés virágot, de annál több töviset nyújt nekik abból a csokorból, melynek termő fát vérezve, izzadva, reggeltől estig mérges, gyilkos, falusi házak levegőjében dolgozva, ők maguk ültetgetik, oltogatják, tisztítják, ápolják, felnevelik!

Szegény! szegény napszámosok! napszámosai a hazának, a hálátlan nemzetnek!

Ime, akik a düledző iskolák rozoga faasztalánál ülve tanítják a gyermekeknek a

multat, a csodást, a magasztosot, szívükbe csepegtetve a hajdani nagyok tiszteletét, szeretetét és emlékezetét, ők maguk is szívük oltárán a legnemesebb tüzzel égve, lángolva küzdenek a mellett, hogy a nagyok emléke a világban, a munkások kebelében is féltve őrzött kis hajlékra találjon!

A „Nyirvidéki Tanító Egyesület“ f. hó 3 án tartott közgyűlésén pendült meg egy magasztos s könnyen kivihető eszme. — A gyűlésen részt vett a páratlan tanítási rendszeréről már országsszerte híres, tudós budapesti tanító: Gábel Gyula is, aki ennek az eszmének megteremtője volt s egyszersmind annak lelkes bajnokává szegődött.

Egy indítvánnyal lépett fel: hogy állítson a nemzet Magyarországon összes nagy és kis községeinek szélén, pusztáin és majorságain sziklából, terméskőből, vagy egyszerű téglarakásból egy egyszerű emléket — Kossuth Lajos tiszteletére, hogy a nemzetnek minden tagja, ki — vagy bemenetkor ott találja, ott lássa annak emléket, aki ezért a hazáért annyit küzdött, oly sokat rzenvedett, s emlékezzék meg arról! Állítson számára keblében egy tartósabb, örök szilárdan álló, soha el nem muló emléket, annak, akit szájjal édes apjának, a haza, a nemzet atyjának nevez, hogy dobbanjon meg a szíve, amikor a Kossuth nótáját énekel s hogy tudja meg: ki az, akinek nevét, emléket ott találja a szentek kőoszlopai mellett!

A közgyűlés lelkesedéssel fogadta el az eszmét, melynek magáévá tétele után terjesztőjévé, pártolójává, munkálójává is szerződött egyszersmind.

Talán jó volna, ha a „Hajdumegyei Gönczy Tanító Egyesület“ követné a szomszédos testület példáját s a tudós tanítót meghívna néhány előadásra! Szükség van ebben a „Magyar metropolis“-ban, a kalvinista Rómában olyan emberre, akitől lelkesedést, hazaszeretetet tanulhatna a mi semmivel sem törődő gazdag hazafias városunk!

NAPI HIREK.

Napról-napra.

— július 3.

Meglátod, hogy vihar készül,
Ha ablakodon tekintsz ki...
Valjon kiránt-e a vészből
A külügyér jelölt... Kinszki?!
Königgrätz évfordulóján
Szólunk, Ő Felségét óván:
Akárki a külügyér,
Ha osztrák — nem sokat ér!

A letarolt Hortobágy.

— július 3.

Már napok óta érkeztek a debreceni gazdák szívét facsaró hírek a Hortobágyról, amelyet a marokkói sáskák milliói leptek el és úgy letaroltak róla minden növényzetet, hogy egyetlen fűszál sincsen a 42.000 holdas legelőn. A gulyák és ménesek szomorúan barangolnak a sivataggá lett pusztán. A sáska már szárnyára kelt és elpusztította a mátai földeket is teljesen. A sáskák milliói azonban tovább vándorolnak és felfalnak mindenféle növényzetet. Már a balmazújvárosi és hajduböszörményi határt pusztítják és a gazdák tehetetlenül állanak a rettenetes pusztitással szemben. Hozzáértők

számítása szerint a szárnyrakelt sáskák száma több ezer millió.

Ma délben érkezett haza a Hortobágyról Csóka Samu adóügyi tanácsnok és nyomban jelentést tett a minden képzeletet felülhaladó pusztításról Kovács József polgármesternek és Fauszt Elek pénzügyigazgatónak. Magával hozott a pusztulás birodalmából mindentéle növényzetből mutatónak néhány csomót. A hortobágyi fűből csak elszáradt gyökeret mutatott be, mert fű nincs már. A mátai határban a zab, árpa, rozs, buza, lucerna, kukorica, tök, dinnye, uborka, mák mind letarolva. Ahol már learattak, ott a keresztkek estek a sáskák milliói és a kalászkákat pusztították el. Eddig már mintegy 60.000 holdnyi földön semmisült meg az idei termés.

Ahol arattak, ott beszünt a munka. A gazdák és munkások sirva nézték az élet pusztulását. A fekete sáskák milliói teljesen letaroltak minden növényzetet. Mikor a sáskák szárnyra kelnek, valósággal besötétítik az eget. A gazdák és munkások tehetetlen kétségbeesésükben sirva fakadnak, mikor a szorgalmas munka gyümölcsének teljes megsemmisülését látják. Rémmel gondolkodik mindenki a télre, mert az éhínség e vidéken feltétlen bizonyossággal ki fog törni, különösen a mezőgazdasági munkások közt.

Debreczen város hatósága a mai nap folyamán már megtegte a lépéseket, hogy az elpusztult Hortobágy és a mátai birtokosok föld ei után az idén teljes adóelengedésben részesüljenek a birtokosok. E célból már a napokban a város és a pénzügyigazgatóság kiküldöttjei bizottságilag fogják bejárni a sáskajárt területeket és megállapítják a teljes kárt. A rettenetes pusztításról táviratban értesítették Darányi Ignác földmívelési minisztert is.

A vármegye közgyűlése. Most készült el a megyei tisztikar a 13-dik közgyűlés tárgysorozatával, mely mivel a vármegye az ősz óta rendes közgyűlést nem tartott, egész halmazát tartalmazza az elintézetlen ügyeknek. Körülbelül 200 tárgy szerepel a tárgysorozaton, amire eset eddig még alig volt Hajdúvármegye életében.

Verekedések. Mezei Gyula Tócsa kert I. járás 9 sz. a. ácsmester régóta haragban van Dézsi László Vénkert 71. sz. a. lakó sógorával, aki ma az utcán egy pofon ütötte, hogy elájult. Még tovább is verte volna, ha meg nem akadályozták benne. Balog József ondódi lakost úgy verte fejbe a botjával Dobránszki Gyula kőműves, hogy a feje beszakadt. — Mindkét verekedő ellen orvosi látvelél alapján panaszt tettek a sértek.

Alispánválasztás. Rásó Gyula lemondásával megüresedett alispáni állásra szombaton jár le a pályázat. Az eddigi pályázókhoz a mai napon Kovács Gyula alispánhelyettes is csatlakozott.

Merénylet egy rendőr ellen. Pécsi levelezőnk írja: Az egyik szigatikul városi kis korcsmában gyilkos merényletet követett el egy részeg vincellér Gergelits Ignác rendőrtizedes ellen. Gergelits, mint a szigati külvárosi rendőrkülönítmény felügyelője, éjjel után ellenőrző szemléjét végezte s egyik korcsmában. Péter János vincellér belekötött; mikor a rendőrtizedes be akarta kisélni, megrohanta, elvette a kardját és több csapást mért rá. A megtámadott rendőr vérborultán esett össze, a merénylő pedig

elmenekült. Csak reggel fogták el, akkor pedig örültséget szimulált s dühöngeni kezdett, úgy, hogy be kellett szállítani az elmeorvosi intézet megfigyelő osztályába. A megtámadott rendőrtizedes sérülései súlyosak, úgy, hogy a kórházba kellett vinni.

Nyomdászok mulatsága. A debreceni nyomdászok mulatságai mindig arról nevezetesek, hogy ott fesztelenül és jól lehet mulatni. Az olombetűk katonái szombaton, e hó 7-én ismét kitűnőnek ígérkező mulatságot rendeznek a „Margit-fürdő” villanyvilágított dísztermében. Ez alkalommal ügyes műkedvelők előadják a „Turi Borosa” című három felvonásos kiűnő népsziművet. Előadás után természetesen kiválóan kirradtig tartó tánc lesz, amelyen senki sem fog petrezselymet árulni.

Csavargó. Már 5 hónap óta csavargó Csucsai László 15 éves fiú. Rendszeren a vasuti állomás környékén tanyáz, de oly fűrgo, hogy a rendőrök, bár már régóta lesték, még nem tudták elcsipni. Az éjjel hosszas hajszá után fogták el. A átültött fiú ellen, akinek már is sok van a rováson, a vizsgálatot megindították.

Munkássors. Püspökladányból halálc végű szerencsétlenséget jelent tudósítónk: Bakonyai Imre kőműves több társával valami építési munkálatnál dolgozott. — Munkaközben leomlott a fal és maga alá temette. Kettérepedt koponyával, súlyos belső sérülésekkel emelték ki a kötőmelékek közül és alig néhány pernyi kintlódás után kiszüvedett. A tragikus esetről értesített debreceni ügyészség megindította a vizsgálatot, hogy a szerencsétlenségért nem terhel e valakit felelősség.

A fürdés áldozata. A nyári forróság rendszeren meghozza azokat a haláleseteket, — melyek fürdés közben történnek a fiatalabb gyermekekkel. Tenkéről írják ma hogy Bajos István 12 éves fucska, fürdés közben a kanyargó örvénybe került. Ott lubickoló társai nem mertek a veszélybe forgó gyermek segítségére sietni, csak kiabálással igyekeztek felhívni a szerencsétlenségre az arra járók figyelmét. Mire azonban valaki oda érkezett volna, Bajos István már halálát lelta a vízben. Gondatlanság címén az ügyészség megindította a gyermek szülői ellen az eljárást.

A zsaroló „ujságírók” ellen. A fiumai kormányzó megszarolása esetének következtében Pető Lajos, a „Bácsmegeye” című lap szerkesztője és kiadója, ma a következő beadványt intézte a Magyar Ujságkiadók Szövetségéhez:

Nagyságos Zilahy Simon urnak, e Magyar Ujságkiadók Szövetsége elnökének, Budapestén Mélyen tisztelt elnök ur! Zboray Aladár hírlapíró megdobbantó részleteket közöl egy csomó „ujságképviselő”-nek a fiumai kormányzó beiktató ünnepén elkövetett garázdálkodásáról. A magyar ujságkiadói kar jó hírneve, tisztessége megköveteli, hogy ezzel a felháborító esettel, amely minden jóra való kiadóra mélyen sértő és meggyalázó, haladéktalanul foglalkozzék. Tisztelettel kérem tehát elnök urat, hogy e végből szövetségünk igazgatóságát sürgősen egybehívni s erre az ülésre Zboray Aladár hírlapíró urat is meghívni sziveskedjék.

Marólugot ivott. A halál önkénteseinek száma ma ismét szaporodott. — Egy életunt eselédleány követett el az élete ellen merényletet. Kiss Róznának hívják a szerencsétlent, aki Burger Dezső epreskerti korcsmárosnál szolgált. Szerelmi bánat vitte a végzetes lépésre. A késő esti órákban követte el tettét, — maróluggal megmérgezte magát. Beszállították a kórházba.

Elgázolás. Súlyosabb természetű baleset történt ma délután a Piac-utcán. A városháza előtt a tulsó oldalra skart átmenni Nagy Jánosné idősebb asszony Péceli utcai

lakos, amikor sebes vágatással ujjtött végig a kocsiuton szekerevel Csorba Gyula mozdonyvezető és elütötte, keresztül gázolt rajta. Az öreg asszony igen súlyos zuzódásokat szenvedett úgy, hogy be kellett szállítani a kórházba. A vigyázatlan mozdonyvezető ellen a rendőrség megindította az eljárást.

x LETZTER JÓZSEF fényképészeti, festészeti és fényképnagyítási műterme Piac-utca 44. dr. Ujjalussy ház. Állandó fényképképzés a műterem kapubejáratánál levő kiskabán.

x Ninos többé hajhullás. Kieróbált, legjobb szesz hajhullás ellen az Iziz hajszesz. Két-három heti használat után a legrosszabb hajhullás tökéletesen megszűnik. — Olesósága miatt mindenki használhatja. Ára csak egy korona. Kapható használati utasítással Debreczenben Szilcz Ferenc gyógyszerárában, Piac-utcán.

x Utazók és ügynökök fix fizetéssel és jutalékkal felvétetnek Schweitzer Testvérek cégnél Debreczenben, Piac-utca 56.

x Alföldi Károly tánciskolájában a szünidei tanfolyama július hó 9 án nyílik meg. Beiratkozások elfogadtatnak lakásán Peterfia utca 2. sz.

x Egy óriási bána. hal minden esont részét sikerült megszerezniem, úgy, hogy most a női mellfűzők készítéséhez a legkiválóbb halcsont anyaggal rendelkezem. Te kintettel a nagy mennyiségre, abban a kedvező helyzetben vagyok, hogy minden elfogadható árban és vezetésem alatt készíttetek eredeti párisi és angol model után bármilyen érzékeny alaknak megfelelő kényelmes mellfűzőt. A tisztelt hölgyközönség ezzel abba az előnyös helyzetbe jut, hogy nem lesz kénytelen más rossz rendszerű és szakértelen nélkül készített fűzőket viselni, a mely esetleg a női szervezetre könnyen káros hatású lehet. Nagy raktárt tartok kész mellfűzőkben 2 koronától feljebb. Javítást a legolcsóbban eszközölök. Szives bizalmat és pártfogást kér tisztelettel Golstein Karolina, Debrecen, Fő piac, Lamprecht palota.

x Az Arany Bika kávéházban minden este cigányzene.

A pletyka.

Ama számtalan bacillus közül, mely társadalmi életünket méltalozza meg; mely a boldog együttélés örömét zavarja, sokszor pedig lehetetlenné teszi, jelenlékeny helyet foglal el a pletyka. Ha azt mondjuk: jelenlékeny helyet foglal el, kicsinyítünk, mert tulajdonképpen minden helyet batolt, minden alkalmat megragad, hogy kasztoakra hasagott társadalmunk egyes rétegeibe belefészkelődjék és mint a penészgomba, utánozhatatlan gyorsasággal terjeszkedik fölfelé lefelé, széltibe, hosszába egyaránt. Mert a pletyka nagy demokrata. Nem kicsinyel és nem becsül tul semmit. Nincs tárgy, mely csekély voltánál érdemtelen volna arra, hogy a pletyka szárnyra vegye, viszont nincs oly szentség, melyhez e társadalmi fekély szentségtelen ujjai nyulni ne mernének!

Pusztító munkáját játszi könnyedséggel végzi s oly alattomosan, hogy észre sem vesszük, mikor ragad magával. X. urhölgy például tea-estélyt tart. Együtt a vendégköszoru. De hát a teát meginni és menni, az nem járja. Beszélgetni is kell. Csevegni. De hol is kezdjük? Nos igen, hisz előttünk a terített asztal, telve süteménnyel. Hát kezdjük feldicsérgetni a süteményt, a teát, az izléses terítéket és a többit. De ezzel nem elégedhetik meg a háziasszony. Nem elég, ha az ő asztalánál jól érzi magát a vendég, kell, hogy jobban érezze magát, mint másutt. Es jobban is érzi. A ki nem hiszi, hallgatózzék csak egy kicsit. Most épen arról van szó, hogy Bartha Demeterné uszonára hivta a barátait és olyan kuglófot tett az asztalra mint egy szalmakalap. — s ezen a viccen nevetnek. Mi az, kérem... mi az? kérdi egy kávénéike, a kinek annyira tele volt a szája, hogy nem hallotta, mit mondanak. Bartha Demeterné olyan kuglófot traktálta

barátnőt, hogy beillenék bocsokornak — világosítja fel a szomszéd. És biztosra vehetjük, hogy az a kuglóff valaha csirizes tálla nővi ki magát.

De csak nem állunk meg kuglóffnál. Mire való a toilette? Anndk feltűnő színe? botrányos szabása? És ha valaki eléggé izléstelen, hogy kórához nem illő színű és szabásu ruhát varrasson magának, akkor késs a közvélemény, hogy egyébb bájak hívján ruháival akarja mágára vonni a figyelmet Péter Pálné. Eleinte feltűnési viszketeg később kacérkodás, végre romlottság. És ezt mind oly bájos mosolygó ajkakkal mondjuk, mintha arról volna szó, hogy menjünk virágot szedni. Mert nagy a pletyka hatalma. Eleinte picike hó csomó, addig hányják, addig hengergetik, míg egész embert faragnak belőle, aztán kiszinezik — sárral.

És még jó, ha megelégszik a csekélyebb dolgokkal. De szentségtörő kezei megérintik a kritikus tárgyilagosságot, a pap köntösét, a lány romlatlan lelkét, sőt magát a házasság szentségét is.

A műbíró természetesen többet foglalkozik azzal a művésznővel, vagy művészzel, kinek művészete őt bámulatba ejti, mint azzal, kinek alkotása hidegen hagyja; s ha lelkéből fakadó elragadtatással szól a művészetről, akkor egymásközt elhatározzák, hogy ez a dithirambus a művésznőnek szól és jaj nekik; a pletyka beférkőzött az ítélet szentek szentjébe és posványossá teszi a talajt, buzhódtá a levegőt.

Ha papját nem érti meg népe, ha ez oly mélyen áll alatta, hogy papi köntöse tisztaságának megkockáztassa a nélkül nem ereszkedhetik le hozzá, hogy magához emelje; ha isteni hivatásához emberi segéd eszközöket kénytelen használni, emberre kényszerül lenni, csak hogy megértsék: akkor a pletyka az Ur hiv. szolgáját támadja meg és ha bepiszkítani nem képes, szentségteleníti az által, hogy szóbeszéd tárgyává tette.

Történetük valamely véletlenség következtében, hogy egy fiatal ember gyakrabban találkozik valamely lánnyal. Ha már most e találkozások épp oly szándéktalanul szünek meg, mint ahogy létrejöttek: kész a pletyka az érdekes kombinációival. Itt-ott titokzatosan mosolyogtak, amott már hangosan beszélnek: az irigység és káröröm e szellemes társalgása magát a szüzerényt feketítette be.

Valamely fiatal asszony mellől élete delén ragadja el szeretett hitvesét a kéréllhellen halál. — Vagyontalan marad, vagy nincs anyijja, a mennyből életfogytig eltarthatná magát, tehát dolgoznia kell. Igen ám, de ő oly légkörben nevelkedett, a hol a munka szegény; jelenlegi barátnői megvetnek, kiközösitenek, ha másoknak himezne, tehát kénytelen titokban vállalni és titokban hazaszállítani a munkát. Ha már most valamely barátnője megkérdi: mit eszik ott, édesem? s a nő zavarba jön: akkor a pletyka új talajt fedezett fel, melyben szaporodhatik, új forrást, melynek bőséges vizében szapulhat. Ez esetben a halott férj nevére ejt foltot, fojtó karcsit a hitvesi szentség után nyújtotta ki akkor, a mikor nincs a ki lemossa a szennyet.

Mert nagy a pletyka hatalma! Feltámasztja a holtat és meggyilkolja az élőt.

Bizony, ha valamely isteni kéz tüzbetűkkel írta élénk mindig, hogy csak az dobálhat másra sarat, kinek nem kell félnie, hogy bepiszkítja magát; akkor könnyen szabadu hatnánk életünk megromlójától, a pletykától.

Csak akarnunk kellene és elvégezhethetnénk az irtóháborút magunk is!

f-n.

TAVIRATOK.

Gázgyári sztrájk.

Budapest, július 3. A budapesti gázgyár munkásai és velük együtt a lámpagyújtogatók még mindig sztrájkban állanak. A gázgyár igazgatósága

délutánig várta a munkások megtérését. Miután azonban ez nem történt meg, az igazgatóság az összes munkásokat elbocsátotta a szolgálatból. Hírszerint a munkások megakarják támadni a Tisza Kálmán-téri gyárat. A hatóság minden intézkedést megtett a fenyegető fellépés meghiusítására. A gyár környékén éles töltnyvel ellátott századok vannak kirendeltségben.

A munkások az esti órákban be-szüntették a sztrájkot. Az igazgatóság ugyanis annyiban teljesítette a munkások követelését, hogy a három keresztény szociálista munkafelügyelőt, akinek elbocsajtását kívánták — át-helyezte. Így a lámpagyújtók még ma este megkezdték a munkát, a munkások pedig holnap reggel állanak munkába.

Gyilkosság egy ügyvédirodában.

Budapest, július 3. Máhr János volt bankszolga ma este beállított Dushegyi Gyula dr. ügyvédhez és rá akarta bizni valamely ügyét, melyet évekkal ezelőtt Lányi Leóval szemben elvesztett. Az ügyvéd az ügyet nem vállalta el, mire szóváltásba elegyedtek. A lármára kijött az irodából az ügyvédnek jó barátja Cserepes Gyula anyakönyvi hivatalnok és a bankszolgát csitítani kezdte. A megvadult ember ekkor egyszerre revolvért rántott és rálőtt Cserepesre, akit a golyó szíven talált és nyomban meghalt. A gyilkos véres tette után a zürzavárban elmenekült, megszökött. A rendőrség nyomozza.

Szerkesztői-posta.

Erna. (Nagyvárada.) A jegyese szép verseket ír, áradozó szerelmes vallomásokot sug Önnek estenden, Ön viszont szereti, ki van már tűzve az esküvőjük napja is. Véletlenül azonban tanuja volt annak, hogy jegyese gorombáskodott szegény édes anyjával, a ki fiát keserves gondok közt nevelte föl. Ez önben aggodalmakat kelt a véleményünket kívánja hallani. Ez az eset bennünket is megdöbbent. Csakugyan bajos azt megérteni, hogy cselekedhetik ily durvaságot, a ki valóban költő? Csaknem ezt kell hinnünk, hogy az az ur nem a szívéből írja a verseit, csak is a kezével. Vannak ilyen poéták a

hirebbek között is: pompás formákat produkálnak, de a csillámló tűzijáték hidegen hagy. Lehet, hogy az Ön poétája csak is pillanatnyi felhevülésben vétett ily nagyot a költészet legfőbb tartalma és elengedhetlen feltétele — a szeretet ellen! De akkor már jóvá is tette vétékét. Győződjék meg, hogy az illetőnek futó, vagy bizony krónikus erkölcsi betegsége a gyöngédségség és halassza el az esküvőjét — legalább hat hónapra!

D. K. Az Ön barátja — hogy tréfásan fejezzék ki a szomorú valót — meghódolt ama gyakorlati tanácsnak, hogy ki-ki a viszonyaihoz képest költsékezzék. De hát reánk az ügá nem tartozik.

Regényesarnok.

Neró.

— A „Szabadság“-nak írta: Kövér Ilma. —

(Folytatás.)

Hirtelen megfordult, hogy: bozót, cserje, ág, vagy miféle szív és lélek nélküli való tárgy az, a mi most utját képes állna ő neki!?

— Hát a Neró kutya volt,

Isten a tudója, hogy honnét kajtatott elő és megkapta a libegő frakk szárnyát, a mely nagyban fölköltötte játészó kedvét.

— Az ördögben! Neró! becsásd el a frakkomat!

Nem vette be a szót, sőt még inkább száj-ügybe kapta Balás öltönyét.

— Neró, Nerócskám! — Ejnye, átkozott döge!

A kutya egyre és vidáman tépásztia a finom posztó darabot.

A frakk tulajdonos tőle, Neró a kegyetlen, hozzá; és ráncigálták jó néhány porcig, míg nem, a frakk hozott egy — nyomban végre is hajtott — salamoni ítéletet: Balás Ároston frakkjának a fél szárnya Neró szájában maradt.

Mint pár hét előtt a nemez kalappal, ugy iramodott neki a vizsla a zsákmányul ejtett prédával.

Balás Gusztáv egyet perdült, mint az orsó. Hátra tekerintette a nyakát és ugy gyönyörködött a lehetetlenné vált toiletijében.

Igy be nem mehet leendő apósa elé, de éppoly képtelenség, a mi az egyetlen kivézető ut lenne a rettenetes malheurból: hogy haza rohanjon és öltönyt cseréljen, mert a vendégek kiszállngoltak a parkba és már már egészen benépesítették a helyiséget.

Kétségbeejő helyzet!

(Folyt. köv.)

Vezérszó: Minden darab szappan a Schicht névvel tiszta és ment káros alkatrészekről.
Jótállás: 25.000 koronát fizet Schicht György ur Aussighan bárkinek, a ki bebizonyítja, hogy szappana a „SCHICHT“ névvel valamely káros keveréket tartalmaz.

SCHICHT-SZAPPAN!

(„SZARVAS“ vagy KULCS“-szappant)

használjuk

kiváló hatásu tulajdonsága miatt

előnyös eredménnyel

bármilyen mosási célra, ugymint:

saját használatra minden ruhaneműnél és

mindenhez

ami egyáltalában mosva lesz.

Eladó szőlő

a Sámsoni közskertben, 4 nyilas.

Értekezhetni:

Nyil-utca 41. szám, Sipos Jánosnál.

Tavaszi és nyári idény 1906. évre.

VALÓDI BRÜNNI SZÖVETEK.

Egy szelvény ára 3/10 mtr. (K 7.—, 8.—, 10.— jó (valódi) hossz, teljes férfül. (K 12.—, 14.— jobb (valódi) tönnyre elegendő (kabát, (K 16.—, 18.— finom (valódi) nadrág és mellény) csak (K 21.— legfinomabb (valódi) yapluból.

Egy szelvény fekete szalon öltönyre K. 20.—, valamint felöltő szövetek, turista-loden, selyem-kangarn stb., gyári árban az elismert szolid posztógyári raktár által

Siegel-Imhof, BRÜNN.

Minták ingyen és bérmentve. Mintaszerinti szállításért felelősséget vállalok. A magánvevőre óriási előnyök hárulnak, hogy szöveteit fenti cégnél közvetlen gyári piacon rendelheti.

Védjegy: „Hergonyi”

A Liniment Capsici comp.
a Hergony-Pala-Expeller pótléka

egy részének bizonyult hatásos, mely már több mint 36 év óta legjobb fájdalom-
csillapító szernek bizonyult készvényét,
ezzel és meghűléseknél bodorzás-
képpen használva.

Pigymértetés. Súlyos hamisítványok
mértéktelenségű óvatosság legyünk és
csak olyan üveget fogadjunk el, amely a
„Hergonyi” védjeggyel és a Richter cég-
jeggyel ellátott dobozba van csomagolva.
Az üvegekben 50 fillér, 1 ker. 40 f. és
2 korona és ágyzólván minden gyógy-
szertárban kapható. — Főraktár: Török
József gyógyszerüzem, Budapest.

Richter gyógyszerüzem
az „Arany arcképek”, Prágában
Készítéskor 6. sz. Németországban.

Neustein Fülöp
székrozzott
hashajtó labdacsa

(NEUSTEIN-féle ERZSÉBET-labdacsok.)
pírlak hasonló készítményeknél minden tekintetben feljebb becsülendők; mentek minden ártalmas anyagtól, az altesti szervek bajainál legjobb eredménnyel használtatván, gyöngéden hashajtók, vér tisztítók; egy gyógyszerem jobb s mellette oly ártalmatlan, mint e pírlak.

székrozzulás
legtöbb betegségek forrása ellen. Székrozzott külsőjük végett még gyermekek is szívesen veszik be. 15 darabot tartalmazó doboz 30 fillér, egy tekercs mely 120 db-ot. tehát 120 pírlát tartalmaz, csak 2 kor. 45 fill. A pénz előleges beküldése mellett egy tekercs bérmentve szállítatik.

Óvás! Utánzásoktól különösen óvakodjunk. Kérjük határozottan Neustein Fülöp hashajtó-labdacsait. Valódi csak ha minden doboz törvényileg bejegyzett védjegyünkkel piros-fekete nyomtatásban „Szent Lipót” és „Neustein Fülöp gyógyszerész” aláírással van ellátva. A kereskedelmi törvényszékileg védett csomagjaink aláírásunkkal vannak ellátva.

Neustein Fülöp „Szent Lipót” hoz címzett gyógyszerüzem **Bécs, I., Plankeng 6. Kapható:** Debrecen: Balázs Ödön. Füleki Pál, Mihalovics J., Muraközy L., Dr. Rothschnek, Tóth B. gyógyszerész uraknál.

Budapesten

Az egyetlen

Független

Ellenzéki

nagy napilap:

„AZ UJSÁG”

Előfizetési ára:

Egész évre : 28 k.
Félévre : 14 „
Negyedévre : 7 „
Egy hónapra : 2 k. 40 f.

Gyönyörű ALBUM-ajándék karácsonyra AZ UJSÁG minden előfizetőjének kivétel nélkül!

Megrendelési cím : „AZ UJSÁG” kiadóhivatala,
Budapest, VII., Kerepesi-ut 54.

Csikes Ernő férfi szabó

DEBRECEN, Főter. 58 sz. Bank-palota.

Uri, polgári, katonai, papi és mindentéle egyenruhák a legújabb divat szerint készítettnek. — Dus raktár bel és külföldi szövetekből.

● Vidéki megrendeléseket gyorsan eszközöl ●

Erdőbénye-Gyógyfürdő.

Zemplénnvármegyében. — Tokaj hegyalján.

Szél és pormentes erdős völgykatlanban 227 m. tengeri szín feletti magasságban.

Fürdőidény : Május 24-től Szeptember 15-ig.

Vize kitűnő hatása, gazdag vas- és timsó tartalmánál fogva: a női betegségekben, sápkórban, idegbántalmakban, rheumatikus és köszvényes bántalmakban szenvedőknek.

Kiváló klimatikus gyógyhely a légzőszervi és különösen maralikus bajokban szenvedők részére.

Posta és táviró állomás Erdőbénye. Táviratok telefonon adatnak át a fürdőtelepre és telepről. — Posta küldemények naponként egyszer szállítatnak ki a telepre és telepről.

Vendéglős Bock Imre Sátoraljajhelyből, a kinél kitűnő és jutányos étkezés és kifogástalan kiszolgálat lelhető.

Külön izraelita vendéglő és jó vendéglős.

Allandóan a telepen lakó fürdőorvos Dr. Asztalos Kálmán Erdőbényér 51. Vasúti állomás: személyvonatokhoz „Erdőbénye-fürdő” megállóhely; — gyorsvonatokhoz „Liszka—Telesva” állomás, a honnan és a hova hatóságilag megállapított szállítási tarifa mellett, bérkocsi közlekedés van berendezve.

A fürdő házilag van kezelve.

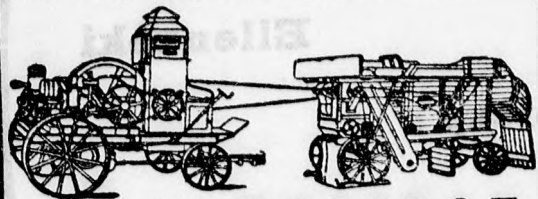
Fürdő leirást kívánatra küld

a fürdőigazgatóság.

Csak az eredeti

PLEWA-MOTOR

és lokomobil, nyersolaj, benzin és szivógáz-üzemre, biztosítja a legolcsóbb hajtóerőt a malomban és gazdaságban. — Szerkezete egyszerű, szilárd és tökéletes, bárki kezelheti, tartósabb a gőzgépeknél. — A nyers olaj üzemnél pénzügyöri (finánc) ellenőrzés nincs.

Mindenféle **MOTOROK**

megtesintheők üzemben.
Árjegyzék, költségvetés és egyéb felvilágosítás
díjmentes.

Cím: **DÉNES B.** motorspecialista,
Budapest, V., Lipót-körút 15.

Kertek kiültetése alkalmából figyelembe
ajánlom, nagy készletemet szép szőnyeg
és virágzó növényekből olcsó árban.

Paczelt János

Debrecen, Kossuth-utca.

Málnási Mária
Málnási Siculia
Borszéki, Bikszádi
Luhí Margit
Luhí Erzsébet
Mohai Ágnes
Parádi, Polenai
Répatí Salvator
Sztojka Szolyvai
Szlatvini, Suliguli
Magyar borvizek.

Mindennemű gyógy- és borvizeket
folyton friss töltésben, jutányos árban
ajánl

Csanak József

fűszer, esemege bor- és ásványvíz kereskedése.

Telefon 70. szám.

Helybeli megrendelések
házhoz szállítanak.

Bártfai, Bilini,
Budai, Czigolkai,
Csizi, Gmsi, Halli,
Ivándai, Karlsbadi,
Krondorfi,
Morytnczai, Lipiki
Karianbadi, Karádi
arzen,
Preblau, Rohitschi stb.
Selters

Gyógyvizek.

LÁSZLÓ JOZSEF

TELEFON 275.

könyvnyomda és könyvkiadóhivatal,

TELEFON 275.

DEBRECEN, Csapó-utca 9. szám.

KÖNYVEK,

folyóiratok,

ÁRJEGYZÉKEK,

számlák,

ZARSZÁMADÁSOK,

BÁLI MEGHÍVÓK,

TANCRENDEK,**FALRAGASZOK,**

KÖRLEVELEK,

a legszebb kivitelben.

a **„SZABADSÁG”**

pol. napilap

kiadóhivatala.

A legdivatosabb betűkkel ellátott,
gyorsasajtóval felszerelt

KÖNYVNYOMDA,

hol mindennemű

NYOMTATVÁNYOK

izlésteljesen, gyorsan és
pontosan, a legolcsóbb
árak mellett készíttetnek.

HIRDETÉSEK

a

„SZABADSÁG”

részére

jutányosan felvétetnek.

„SZABADSÁG”

a legnagyobb és legel-
terjedtebb politikai
napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:**Helyben:**

Egész évre . . . 12 kor.
Fél évre . . . 6 kor.
Negyed évre . . . 3 kor.

Vidéken:

Egész évre . . . 20 kor.
Fél évre . . . 10 kor.
Negyed évre . . . 5 kor.